

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่:
กรณีศึกษา ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายประสิทธิ์ อุ่นจิตต์

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. สิทธิณัฐ ประพุทธนิตสาร

บทคัดย่อ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้กับหลายกรณี หลายบริบท แต่ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเกษตรทฤษฎีใหม่ หากจะต้องมีการวัดผล การปฏิบัติการของปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่นั้น ยังไม่มีงานวิจัยใดก่อนหน้านี้ที่สามารถนำมาอ้างอิงได้ ผู้วิจัยจึงได้สร้างตัวชี้วัดที่พัฒนามาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเบื้องต้น เป็นการพยายามให้น้ำหนักความสำคัญอย่างง่าย เพื่อเป็นการเริ่มต้นบุกเบิกงานวิจัยทางด้านการวัดผลการเป็นเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป โดยงานวิจัยนี้ได้เฉพาะเจาะจงไปที่การวัดผลการเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยต่อยอดจากงานวิจัยของ นางสาวสิริพร มะเจี้ยว (2555) เรื่องการวิเคราะห์เงื่อนไขและความยั่งยืนของการปฏิบัติหลายรูปแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่: กรณีศึกษาดำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสรุปว่าเกษตรทฤษฎีใหม่มีรูปแบบและวิธีปฏิบัติที่หลากหลาย ตามเงื่อนไขและสภาพของเกษตรกรแต่ละราย เช่น ปฏิบัติได้โดยสมบูรณ์ ปฏิบัติได้ส่วนใหญ่และปฏิบัติได้บางส่วน ซึ่งวิธีปฏิบัติดังกล่าวมีผลต่อความยั่งยืนในการผลิตในด้านเศรษฐกิจและในเชิงระบบนิเวศน์ไม่ต่างกันในเชิงสัมพัทธ์ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยต่อยอด เพื่อค้นหว่าการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หลายรูปแบบนั้นจะนำมาซึ่งความยั่งยืนและสะท้อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้หรือไม่อย่างไร โดยสร้างตัวชี้วัดที่พัฒนามาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันบนเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม มาวิเคราะห์ปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีสมมติฐานว่าเมื่อเกษตรกรนำหลักการหรือเนื้อหาสาระของเกษตร

ทฤษฎีใหม่ที่ได้ในหลายรูปแบบวิธีการ เมื่อใช้ตัวชี้วัดจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะได้ผลไม่ต่างกันในเชิงสัมพัทธ์

จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 30 รายพบว่า เมื่อใช้ตัวชี้วัดที่พัฒนาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปวัดผลการปฏิบัติของเกษตรกรที่นำหลักการหรือเนื้อหาสาระของการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ได้หลายรูปแบบวิธีการนั้น จะพบว่าปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขของการเป็นเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยสามห่วง สองเงื่อนไขอันได้แก่ห่วงของความพอเพียงหรือพอประมาณ ห่วงของความมีเหตุผล ห่วงของการมีภูมิคุ้มกัน และสองเงื่อนไขคือการจัดการบนเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม ยกเว้นความพอประมาณเรื่องปริมาณที่ดินที่ยังไม่พอประมาณส่งผลให้ปริมาณการเลี้ยงสัตว์น้อยลงแต่เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับการจัดสรรที่ดินแล้วพบว่าเกษตรกรสามารถปรับสัดส่วนของที่ดินในการทำ การเกษตรได้อย่างเหมาะสม แสดงว่าปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างที่ทำในหลายรูปแบบ สามารถสะท้อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ไม่ต่างกัน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงเป็นมากกว่า คำจำกัดความของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังสามารถเป็นแนวทางในการวัดผลการเป็นเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสามารถเป็นต้นแบบในการนำไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นได้ต่อไป

Thesis Title	Being Sufficiency Economy of Different New Theory of Agricultural Practices: A Case Study of Mae Fak Mai Sub-district, San Sai District, Chiang Mai Province
Author	Mr. Prasit Aunjit
Degree	Master of Science (Sustainable Land Use and Natural Resource Management)
Advisor	Lecturer Dr. Sidthinat Prabudhanitisarn

ABSTRACT

Sufficiency Economy is a philosophy that can be adapted for particular cases and contexts, especially in New Theory of Agriculture Practices. If there would be a need to evaluate the performance of the New Theory of Agriculture practices, there would be no previous research found which could be used as a reference. Therefore, the researcher created the indicator which was developed from Sufficiency Economy primarily. This was an attempt to weigh the importance, simply as it were, for the pioneer of research in terms of the evaluation of Sufficiency Economy afterward. In this research, the focus is on the evaluation of the Sufficiency Economy of the New Theory of Agriculture practices. This research was built upon the research of Ms. Siriporn Majaew in “Analysis of Conditions and Sustainability of Different New Theories Agriculture Practices: A case study of Maefaek Mai Sub-District, Sansai District, Chiang Mai Province”. From the research result, it can be concluded that New Theories Agriculture is diversified in forms and practices according to the conditions of individual farmer. For example: completed practices, major practices, and partial practices. This diversity of practices has a summary which can affect the sustainability of production, economy, and ecosystem would not be different. The researcher’s objective is to conduct further research to fine how the summary of New Theories Agriculture practices would bring sustainability and reflect the philosophy of sufficiency economy. The researcher was made the indicators which have been developed from the philosophy of sufficiency

economy in terms of moderation, rationality, immunity on the condition of knowledge and virtue to study the results of New Theories Agriculture practices. It is assumed that farmers adopted the principle and contents of New Theories Agriculture practices and when using the indicators from the philosophy of sufficiency economy the result would not be different.

The study, using the indicators from the philosophy of sufficiency economy to measure the performance of 30 farmers who adopted the principle and contents of New Theories Agriculture practices, found that the New Theories Agriculture practices of the sample group of farmers have followed the terms of the sufficiency economy. They consist of three loops: loop of sufficiency or moderation, loop of rationality, and loop of immunity. There are two more conditions which are managed based on knowledge and virtue. It suggests that New Theories Agriculture practices of the sample group of farmers can reflect the philosophy of sufficiency economy with no difference in results. Therefore, this research is more than the definition of Sufficiency Economy's philosophy. However, it can be a guide to evaluate Sufficiency Economy and a model which can be applied to other areas in the future.